

Vergaderjaar 2022–2023

33 529

Gaswinning

32 849

Mijnbouw

Nr. 1119

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN ECONOMISCHE ZAKEN EN KLIMAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 31 januari 2023

Op 29 juni 2022 heb ik u per brief¹ geïnformeerd over de voortgang van het gebiedsproces oliewinning Schoonebeek en mijn gesprekken met NAM. In deze brief zal ik u verder informeren over het verloop van het gebiedsproces.

Beëindiging waterinjectie Twente

Op 15 december 2022 heb ik gesproken met NAM over de waterinjectie in Twente en de ontwikkelingen in Drenthe. Ik heb NAM gevraagd om de waterinjectie in Twente ook in 2023 niet meer op te starten. Hierdoor is er tijd om het gebiedsproces op een goede manier in te vullen. NAM heeft tijdens het gesprek aangegeven dat zij volledig is gericht op de verwerking van het productiewater nabij Schoonebeek. Afhankelijk van het gebiedsproces, de vergunningsverlening en de benodigde werkzaamheden, verwacht NAM de verwerking nabij Schoonebeek medio 2024 te kunnen starten.

Omschakeling naar Drenthe

Ik zie de omschakeling naar Drenthe als een kans om dit proces veilig, schoner en verantwoord in te richten. Conform eerdere gesprekken met uw Kamer zal NAM hiervoor een gedegen proces inrichten. Dit vindt mede plaats binnen het hierna beschreven ontzorgspoor. NAM geeft hier invulling aan door in haar voornemen rekenschap te geven aan de zorgen en wensen van de bewoners. Denk daarbij aan het verminderen van gebruik van mijnbouw hulpstoffen en het aanleggen van nieuwe putten met nieuwe materialen. Daarnaast zijn er verschillende alternatieven voor de verwerking van het productiewater. Het productiewater bestaat uit formatiewater (dat zich in de diepe ondergrond bevindt), water dat wordt

¹ Kamerstuk 33 529 en 32 849, nr. 1041.

gebruikt voor de stoom om olie warm te maken, en mijnbouwhulpstoffen (bijvoorbeeld tegen corrosie van de leidingen).

In opdracht van NAM heeft RHDHV een onderzoek oliewinning Schoonebeek opgesteld waarin de vier meest kansrijke alternatieven voor Drenthe worden afgewogen met de CE methodiek. Dit zijn a) helemaal geen injectie van productiewater (dus verwerking bovengronds), b) deels zuiveren van productiewater en injectie van de reststroom in olieveld (op 800 meter diepte), c) deels zuiveren van productiewater en injectie van de reststroom in gasveld (op 3 km diepte) of d) al het productiewater injecteren in gasveld (op 3 km diepte). Daarnaast zal NAM de zes-jaarlijkse evaluatie Verwerking productiewater Schoonebeek op verzoek van SodM verder aanvullen en aanpassen, en het resultaat uiterlijk 1 maart 2023 delen. Variant b wordt ook wel aangemerkt als de circulaire variant, omdat het ingedikte productiewater weer teruggaat naar de bodemlaag waar het (deels) vandaan komt. Daarbij moet worden opgemerkt dat bij iedere zuiveringsvariant (a, b en c) ook een zuiveringsinstallatie en -techniek moet worden ingericht.

Momenteel bevindt het gebiedsproces zich nog in de informele fase, waarin door NAM nog geen definitieve keuzes zijn gemaakt voor de verwerking van het productiewater en er nog geen vergunningen zijn aangevraagd.

Gebiedsproces

Het gebiedsproces voor Schoonebeek is in het voorjaar van 2022 gestart en bestaat uit drie pijlers, te weten ontzorgen, bijdragen en vergunnen. De eerste bijeenkomst, van 12 mei 2022, heb ik bijgewoond. Sindsdien zijn er verschillende bijeenkomsten en informatieavonden georganiseerd met bewoners en met de lokalen en regionale overheden. Ook is eerder deze maand de nieuwe onafhankelijke voorzitter, Bert Bouwmeester, gestart.

Tijdens deze bijeenkomsten zijn verschillende relevante onderwerpen besproken, zoals de ondergrond van Schoonebeek, de behandeling van het productiewater, handhaving en controle en bodembeweging. Naast het Ministerie van EZK zijn ook organisaties als TNO, SodM, KNMI, NAM en RHDHV hierbij betrokken.

Op 20 juli jl. is de ontzorgingstafel gestart. Het doel van deze tafel is om de bewoners vroegtijdig te betrekken bij de geplande mijnbouwactiviteiten, door de zorgen van bewoners op te halen, informatie te verstrekken en om gezamenlijk met de bewoners een afsprakenkader op te stellen. Dit afsprakenkader is voor mij belangrijk. Het is de bedoeling dat de gemaakte afspraken op onderdelen worden opgenomen in een toekomstige vergunningsaanvraag voor het verwerken van het productiewater. Dit borgt dat delen van deze bovenwettelijke afspraken onderdeel worden van de vergunning waar ook de toezichthouder op toeziet. Denk daarbij aan de opname in het afsprakenkader van de toezegging van NAM om de zes jaarlijkse evaluatie van de waterverwerking ook in Drenthe voort te zetten. Daarnaast wordt een stichting of andere structurele werkvorm opgericht met als taak om toezicht te houden op de uitvoering van de gemaakte afspraken uit het afsprakenkader. Het afsprakenkader gaat niet over de exacte techniek of de wijze waarop de verwerking wordt ingericht. Dit wordt bepaald in het vergunningenproces door NAM als aanvrager en EZK als bevoegd gezag.

Sinds deze zomer heeft de ontzorgingstafel negen keer plaatsgevonden en deze zal binnenkort worden afgerond. Vervolgens zal het vergunningenspoor en het bijdragenspoor van start gaan. Het vergunningenspoor

bestaat uit het aanvragen van de vergunningen door NAM en het verdere wettelijke vastgelegde proces van de vergunningsaanvraag of vergunningaanvragen. In het bijdragespoor zal gesproken worden over de bijdrage die NAM kan geven aan de omgeving. Dit overleg zal meer op een bestuurlijk niveau worden gevoerd.

Parallel aan het hierboven geschetste proces vindt er ook frequent overleg plaats met de regionale en lokale overheden om hen de mogelijkheid te bieden om input te geven en specifieke wensen te adresseren. Met hen is afgesproken dat na afloop van het gebiedsproces een evaluatie wordt uitgevoerd om te kijken hoe het proces is verlopen en wat er mogelijk beter kan. Dit gebiedsproces kan daarmee als voorbeeld dienen voor het voornemen dat ik heb aangegeven in de contourennota aanpassingen Mijnbouwwet² die op 20 januari 2023 naar uw Kamer is gestuurd. Via een gebiedsproces beoog ik bewoners en de regio aan de voorkant van een initiatief beter te betrekken.

Borging zeggenschap Drenthe

Voor het aanvragen en verlenen van een vergunning gelden formele wettelijke procedures en toetsingskaders die een ieder zal moeten volgen. Het gebiedsproces biedt bewoners en de regionale overheid en lokale overheid de gelegenheid om buiten de wettelijke procedures om invloed uit te oefenen op het initiatief van NAM. Ik heb op deze manier geborgd dat Drenthe zeggenschap heeft over de ontwikkelingen in Schoonebeek. Op deze wijze geef ik uitvoering aan de motie van het lid Beckerman³ (SP) waarin de regering wordt opgeroepen om te borgen dat bewoners en de regionale en lokale overheden in Drenthe zeggenschap krijgen over mijnbouwactiviteiten in hun regio.

De Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat,
J.A. Vijlbrief

² Kamerstuk 32 849, nr. 214.

³ Kamerstuk 36 072, nr. 4.